

УМЕТНИЧКОМ ВЕЋУ
НАСТАВНО-УМЕТНИЧКОМ ВЕЋУ
ФАКУЛТЕТА ДРАМСКИХ УМЕТНОСТИ

СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА УМЕТНОСТИ

**УНИВЕРЗИТЕТ УМЕТНОСТИ У
БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ДРАМСКИХ УМЕТНОСТИ**
Докторске студије -
Драмске и аудио-визуелне уметности

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ
УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

Наставно-уметничко веће Факултета драмских уметности Универзитета уметности у Београду формирало је комисију за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта кандидата Душана Ивановића, студента на студијском програму Докторске студије - Драмске и аудио-визуелне уметности под насловом:

**Краткометражни играни филм "ХОД"
(Слика као звучни инструмент)**

На основу увида у поднети материјал, комисија у саставу:
др ум. Зоран Максимовић, ванредни професор ФДУ - ментор рада
Милорад Глушица, редовни професор ФДУ у пензији - ко-ментор рада
Владан Павић, редовни професор ФДУ, члан
Огњен Попић, ванредни професор ФДУ, члан
др ум. Љуба Бркић, ванредни професор ФИЛУМ, члан

подноси Наставно-уметничком већу ФДУ и Сенату Универзитета уметности у Београду следећи извештај:

БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Душан Ивановић је рођен у Крагујевцу 1975. године, где је завршио Прву крагујевачку гимназију. Године 2002. дипломирао је на Факултету драмских уметности у Београду, одсек филмска и тв камера.

Похађао је пост дипломске студије у оквиру Ректората уметности у Београду на одсеку за Дигиталну уметност.

Члан је Српске асоцијације сниматеља (САС), Удружења филмских уметника Србије (УФУС) и члан Академије филмске уметности и науке (АФУН).

Освојио је награде: Кристална призма (2013. година) за специјалне ефекте у филму *Лед* (супервизор специјалних ефеката), ФИПРЕСЦИ 2009. за фотографију у филму *Чарлстон за Огњенку*, годишња награда ФДУ Владета Лукић у школској 1998/99.

Као директор фотографије аутор је пет играних филмова и два ТВ серијала, као и више стотине рекламних кампања у оквиру водећих маркетинг агенција.

Аутор је више од педесет музичких видео спотова.

Предавачко искуство: Факултет за уметност и дизајн Мегатренд (2009-2011), Академија уметности БК у Београду катедра за филмску и тв камеру (2003-2005),

Списак важних уметничких радова:

Андреја и Анђелка, 2015, Директор фотографије, Продукција: Блекбук и Фреш, Београд, 8 епизода

Отворена врата 2, 2014, Директор фотографије, Продукција: Монте Ројал Пикчрс, Београд, 16 епизода

Мамарош, 2013, Директор фотографија (амерички део филма), Продукција: Паприка филм, Београд, 35 мм, 98 мин

Жућко, 2011, Директор фотографија, Продукција: Ре-креативно, Београд, ХД, 97 мин

Чарлстон за Огњенку, 2008, Директор фотографије, Продукција: Блуе Пен, Европа Корп, Београд, СР, ФР, 35 мм, колор, 97 мин

Рингераја, 2002, Директор фотографије, Продукција: Калеидоскоп, Београд, СР, ХД, 96 мин

Точкови, 1999, директор фотографије, Продукција: Синема дизајн, 35 мм, 93 мин

АНАЛИЗА ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

Докторски уметнички пројекат *Краткометражни играни филм Ход: слика као звучни инструмент*, реализован је као класични филмски пројекат у високо професионалним условима. На овом филму Душан Ивановић је комплетни филмски аутор, сценариста, редитељ, директор фотографије и дизајнер звука.

Филм представља истраживање кроз уметнички рад у пољу перцепције звука и слике као неодвојивих елемената у конструкцији филмског аудио-визуелног доживљаја, при чему филмска слика директно производи звучну слику.

Слика као звучни инструмент је са намером иницирани поступак (метода) у коме се елементи филмских слика (класично-ликовни и филмско-динамички), преводе у *звучну слику*, односно физички транспонују у поље фреквенција чујности, следећи динамику и односе које диктира филмска слика.

Због потпуне субјективности доживљаја, филмска наративна линија је изведена по принципу дугих кадрова из субјективе визуре. Практично, тачка из које се гледа је и тачка из које се приповеда.

Иновативан поступак у овом раду је специфично *сједињавање* две тачке перцепције, тј. слике и звука. Директор фотографије и редитељ је заправо креирањем слике креирао и филмски звук. То је омогућено јединственим алгоритмом који параметре који дефинишу слику транспонује у параметре који дефинишу звук. Такав звук произведен сликом служи као полазна основа за дизајнирање звука, односно дефинисање друге тачке перцепције. Тиме је постигнута јединствена и напредна прецизна веза између слике и звука, која посматрана кроз трећу тачку перцепције (стечена искуства), реципијенту доноси ново синематско искуство. На овај начин ствара се могућност слања, реципијенту филмског дела, наративно-звучне поруке која идеално одговара идеји коју шаље сама филмска слика.

Главни лик филма несрећним случајем настрада и прича се наставља из субјективне визуре душе која је одвојена од тела. Аутор након снимања филмске слике не приступа процесу "озвучавања" филмског дела, већ даје прилику самој филмској слици да створи звук који је прати. Практично се дешава "преливање" слике у звук.

Принцип транспонувања покретне слике у звук је потпуно иновативан и први пут је изведен у докторском уметничком раду *Ход: слика као звучни инструмент*, по технолошко-уметничким принципима које аутор рада представља.

Идеја филма базира се на ауторовој жељи да на оригинални начин визуелизује интерпретацију сусрета живота и смрти. Главни лик је жена која сплетом околности настрада у саобраћајној несрећи. Субјективном визуром главне јунакиње, то јест њене душе, представљени су живот, тренутак смрти, као и загробни живот, и то како га перцепира њена душа. Аутор целокупни филм представља из субјективне визуре, и то реални свет и постхумни свет, свет који упознајемо након смрти јунакиње.

Ауторски концепт је заснован на нултој фокализацији, док је главна јунакиња заробљена у лавиринту заседа сопственог карактера.

Унутрашња драма главне јунакиње представља универзални сукоб на више нивоа (према родитељима, подређенима, бившем момку и садашњој љубави).

Главни сценаристички обрт је прелаз наративне равни субјективног угла главног јунака у субјективни план њене душе. До тог момента прича је грађена да наведе гледаоца да види причу из првог лица, то јест шта види главна јунакиња, али та перспектива се мења у тренутку удеса када сазнајемо да смо пратили читаву причу из угла њене душе.

Као одређени закључак о комплексности главног јунака намеће се да добро и зло долази из јединственог извора бића. Овде се не циља на парадокс двоструке перспективе већ на постизање неочекиваног. Его је сагорео. Тело се раствара али душа наставља да се креће.

Уметнички циљ рада је истраживање естетике, кроз примену методе третирања слике као звучног инструмента, како би се добио што бољи спој слике и звука, којим се представља идеја ауторског филмског дела. Такође, ова метода отвара могућности вишезначности визуелно-аудитивних средстава у филмској наративи. Користећи дуги непрекидан филмски кадар из позиције субјективне визуре, обезбеђена је потпуна субјективност доживљаја. Такав ауторски поступак даје добар простор за представљање резултата методе *Слика као звучни инструмент*, као и интензивнији доживљај измењене перцепције код филмског гледаоца.

Аутор у оквиру писаног рада истражује додирне тачке на којима се сусрећу звук и слика у различитим техничким, научним, социолошким и уметничким областима. Истраживање које врши аутор овог уметничког рада обухвата широк дијапазон: почев од физичких особина и таласне природе светлости и звука, научних анализа теорије синестезије, теоријског сагледавања појмова који дефинишу однос филмског звука и простора, као што су диегетски звучни простор, иманентни и транседентни звук. Такође аутор истражује и појмове који се тичу драматуршко-стилских елемената

филма, као што су третман и кориштење субјективне визууре на филму, третирање мотива смрти, људске душе и загробног живота кроз науку, религију и уметност. Аутор износи и више теоретских могућности по којима се метода коју он спроводи може извести. Тако у оквиру рада анализира могуће принципе за транспоновање слике у звук, дигиталне алате за транспоновање фотографије у звук, као и принципе на којима већ функционише супротна метода од његове, визуелизација звука. Такође, аутор конкретно описује поступне елементе методе *Слика као звучни инструмент* и објашњава све карактеристике методе на случају свог уметничког рада. Аутор нам представља и класичну анализу свог уметничког рада почев од драматуршких, редитељских, сниматељских, монтажерских елемената, као и поступка дизајнирања звука класичном методом и методом *Слика као звучни инструмент*. У оквиру рада дефинишу се неки нови појмови проистекли из карактеристичности ове методе, појмови *аудизација слике, сликовни звук и изведени звук*.

Списак литературе коју је аутор користио је обиман, свеобухватан и разноврстан, и хронолошки је наведен на крају писаног рада.

Успешна филмска пројекција краткометражног играног филма *Ход: слика као звучни инструмент* одржана је 26.04. 2018. године, у биоскопу Таквуд синеплекс. Будућност овог филма је свакако фестивалска, али тек кад се заврши процес одбране докторског рада.

КРИТИЧКИ ОСВРТ

Комисија је мишљења да докторски уметнички пројекат Душана Ивановића под насловом *Краткометражни играни филм Ход: слика као звучни инструмент* представља драгоцен и иновативан допринос у области филма. Кроз овај пројекат, кандидат је реализовао не само један захтеван филмско-уметнички чин, већ је и у писаном раду јасно изложио своју методу рада. Коришћењем методе коју кандидат назива *Слика као звучни инструмент*, отварају се многе нове могућности за дизајнирање звука на разним филмским пројектима, што у будућности дизајнерима звука и ауторима даје нови спектар уметничких алата и омогућава нов, освежавајући и надамсе иновативан приступ дизајну звука у аудиовизуелним уметностима. Осим тога, иновативним процесом рада и употребом слике и звука као интерактивно повезаних филмских изражајних средстава у функцији драматургије филмског дела, овим

пројектом кандидат отвара специфична подручја филмске уметности која су до сада била тек спорадично додирнута, или уопште нису постојала.

ЗАКЉУЧАК

На основу свега наведеног, Комисија сматра да докторски уметнички пројекат Душана Ивановића *Краткометражни играни филм Ход: слика као звучни инструмент* представља иновативно, креативно и оригинално филмско дело које доприноси размишљању о филму и изражајним средствима филма на један нов и освежавајући начин. Комисија са задовољством предлаже Уметничком већу и Наставно-уметничком већу ФДУ да, на основу овог извештаја, прихвате докторски уметнички пројекат кандидата Душана Ивановића и упуте га Сенату Универзитета уметности на даљу процедуру.

У Београду,
22. септембра 2018.

Чланови комисије:

др ум. Зоран Максимовић, ванредни професор ФДУ - ментор рада

Милорад Глушица, редовни професор ФДУ у пензији - коментатор рада

Владан Павић, редовни професор ФДУ, члан

Огњен Попић, ванредни професор ФДУ, члан

др ум. Љуба Бркић, ванредни професор ФИЛУМ, члан
